

การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดลำพูน

Integrating tribal cultural capital with Buddhist principles in the management of
Phrapariyattidhamma School in Lamphun Province.

พระสมชาย วชิรญาโณ (วังมัน) Phra Somchai Wachirayano (Wang Man)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

somchayjo8@gmail.com

Received 2023/01/16

Revised 2024/04/10

Accepted 2024/05/15

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม 2) พัฒนารูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม 3) ทดลองรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม และ 4) ประเมินรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน การวิจัยและพัฒนา ผู้ให้ข้อมูลหลัก 23 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม และแบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน พบว่า ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน และมีกิจกรรมเสริมที่มีการสอดแทรกคตินิยมทุกช่วงกิจกรรม

2) พัฒนารูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน พบว่า การบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการโรงเรียน 3 รูปแบบ คือ (1) การบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (2) กิจกรรมหน้าเสาธง และ (3) โครงการในแผนปฏิบัติการ

3) ทดลองรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน พบว่า การบูรณาการคำสอนครูบาเข้ากับกิจกรรมหน้าเสาธงทุกเช้า กิจกรรมสวดมนต์ และไหว้พระตอนเย็น

4) การประเมินรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจมาก

คำสำคัญ : การบูรณาการ, การบริหารจัดการ, ทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่า.

Abstract

The research aims to 1) Study the management conditions of Phrapariyattham School. 2) Develop a model for integrating tribal cultural capital with Buddhist principles in the management of Phrapariyattham Schools. 3) Experiment with the model of integrating tribal cultural capital with Buddhist principles in the management of Phra Pariyatham School. and 4) evaluate the model for integrating tribal cultural capital with Buddhist principles in the management of Phrapariyattham School. in Lamphun province research and development The main informants were 23 people. The tools were interviews, focus groups, and questionnaires. Data analysis statistics included percentages, means, and standard deviations. and t test

The research results found that

1) Condition of management of Phrapariyattidhamma School In Lamphun Province, it was found that morality was promoted. Ethics for students and there are additional activities with morals inserted in every activity period.

2) Develop a model for integrating tribal cultural capital with Buddhist principles in the management of Phrapariyattidhamma schools. In Lamphun Province, it was found that there are 3 types of integration into school management: (1) administration and organization of teaching and learning activities (2) activities in front of the flagpole. and (3) projects in the action plan

3) Experiment with the model of integrating tribal cultural capital with Buddhist principles in the management of Phrapariyattidhamma School. In Lamphun Province, it was found that integrating Kruba's teachings with activities in front of the flagpole every morning Prayer activities and worship in the evening

4) Evaluation of the model for integrating tribal cultural capital with Buddhist principles in the management of Phrapariyattham School. in Lamphun province Overall, very satisfied.

Keywords: integration, management, tribal cultural capital.

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์การหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการการศึกษา โดยมีผู้บริหารคอยควบคุมดูแลให้การจัดการการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และการปฏิบัติงานของผู้สอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ เพื่อให้เห็นว่าผู้บริหารมีความรู้ความสามารถและภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับตำแหน่ง และผู้บริหารในฐานะผู้นำของหน่วยงานจะต้องได้รับความร่วมมือด้วยดีจากผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามจุดแกร่งหรือเอกลักษณ์ของโรงเรียน ที่สำคัญยัง คงมุ่งมั่นในการรักษา สืบทอด เผยแผ่คำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ให้เกิดอันตรายอันเสื่อมสูญไป และเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นที่สนใจ ศรัทธา ในพระพุทธศาสนา ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ภาระการปฏิบัติ ตามหลักพุทธธรรม ที่ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าหลักพุทธธรรมสำคัญเป็นสิ่งที่ตนควรศึกษาเล่าเรียน (พระคึกฤทธิ์ โสตถิพิโล, 2555 : 3)

สำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดลำพูนนั้น เป็นการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งของคณะสงฆ์ที่รัฐกำหนดให้มีขึ้น เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณร โดยให้เรียนวิชาธรรมและวิชาสามัญควบคู่กันไปซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2514 (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557 : 15) และในปัจจุบันใช้ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักร และจะได้ศาสนทายาทที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ ดำรงตนอยู่ในสมณธรรมสมควรแก่ภาวะเพศของตน สามารถดำรงตำแหน่งและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป

จากการสังเกตบริบทของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตอำเภอฝาง จังหวัดลำพูน ที่ผู้วิจัยสังกัดตั้งอยู่ และจากการศึกษาเอกสารแผนปฏิบัติการสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564 การปฏิบัติงานของบุคลากรตลอดจนการสัมภาษณ์คณะผู้บริหาร และครูในโรงเรียนพบว่า นักเรียนที่มาศึกษาทั้งหมดมาจาก ชนเผ่ากะเหรี่ยงที่จำแนกออกเป็นชนเผ่ากะเหรี่ยงโปว์ และชนเผ่ากะเหรี่ยงสะกอ ที่มีความเชื่อที่ผูกมัดแตกต่างตามพื้นฐานความเชื่อของครอบครัวติดตัวมา ความแตกต่างของนักเรียนดังกล่าว ก่อปรกับ ความแตกต่าง ความเชื่อและความคาดหวังของผู้ปกครองล้วนมีอิทธิพลทำให้พฤติกรรมของนักเรียนแตกต่างกันไป สร้างปัญหาให้กับการบริหารงานของสถานศึกษาซึ่งมีกรอบ ปรัชญา แนวคิด หลักการที่รับมาจากต้นสังกัด ยิ่งไปกว่านั้น สถานศึกษา

ยังขาดบุคลากรที่มีความชำนาญการด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ในเรื่องการวิเคราะห์ความแปลกแยกของวัฒนธรรมได้ จึงกำหนดกิจกรรม กฎเกณฑ์ วิถีปฏิบัติตามที่หลักสูตรซึ่งกำหนดมาจากส่วนกลาง ทำให้การดำเนินการ บริหารจัดการเรียนการสอนที่ส่วนใหญ่อ้างอิงตามหลักวิชาการมีผลทำให้ใช้หลักบริหารกิจการนักเรียนที่มีพื้นฐานหลากหลายทางวัฒนธรรมกล่าวคือ ความเชื่อพื้นฐานของนักเรียนคือการนับถือผี ในขณะที่การจัดการเรียนการสอนจะเน้นการนับถือหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาซึ่งมีความขัดแย้งกันในกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย จึงพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ราวร้อยละ 60 มีปัญหาครอบครัวและมีความเชื่อดั้งเดิม ได้สร้างปัญหาหลักคือ เข้าถึงเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาได้ยาก นักเรียนที่มีพื้นฐานการใช้ภาษาดั้งเดิมราวร้อยละ 20 จะไม่สามารถเข้าใจข้อมูลสารสนเทศได้ ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนในกลุ่มดังกล่าวราวร้อยละ 40-60 มีปัญหาการขาดเรียน ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสถานศึกษา ผนวกกับการที่ผู้วิจัยได้รับนิมนต์ไปยังชุมชนในวาระพิธีต่าง ๆ ได้มีโอกาสพูดคุยกับชาวบ้านทั้งที่เป็นผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน พบว่า ชาวบ้านต่างชาติพันธุ์มีความเชื่อแตกต่างกัน แต่มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ประชาชนชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน ที่นับถือ ศรัทธาในครูบาเจ้าศรีวิชัย ครูบาเจ้าอภิชัยชาวปี และครูบาเจ้าชัยยะวงศาพัฒนา มาช้านานยังคงนับถือศรัทธาสืบต่อกันมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้สามารถเชื่อมโยงในแนวคิดทางการปฏิบัติและการให้ความเคารพในพระพุทธศาสนา

จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัย ในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดพระธาตุห้าดวง แผนกสามัญศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัย เงื่อนไขที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมและรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและหาแนวทางการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมของชนเผ่า ผ่านความเชื่อ คำสอนของท่านครูบาที่มีชื่อเสียงเป็นที่เคารพนับถือของชาวอำเภอได้แก่ ครูบาเจ้าศรีวิชัย (ถือกำเนิดที่ตำบลศรีวิชัย อำเภอเถลิง) แห่งวัดบ้านปาง ครูบาเจ้าอภิชัยชาวปี ศิษย์เอกของครูบาเจ้าศรีวิชัย แห่งวัดพระพุทธบาทผาหนาม ครูบาชัยยะวงศาพัฒนา แห่งวัดพระบาทห้วยต้ม ซึ่งล้วนเป็นที่เคารพนับถือและมีอิทธิพลในความเชื่อดั้งเดิมของประชาชน ในอำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน

3. เพื่อทดลองรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน

4. เพื่อประเมินรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดลำพูน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Research and Development; R&D) โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 รูป รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป 1 รูป และครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมพระชัยยวงศาพัฒนา จังหวัดลำพูน 2 รูปและ 2 คน ในปีการศึกษา 2565 และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 7 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนา จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์สอนวิจัย ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 รูป/คน ผู้ที่มีความรู้ทางด้านความเชื่อของชนเผ่าและพระพุทธศาสนา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน/รูป ครูผู้สอน จำนวน 2 คน/รูป

วิธีการศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development; R&D) ประกอบด้วยกระบวนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดลำพูน โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) สังเกตสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน 2) ศึกษาเอกสารทางราชการเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน 3) สัมภาษณ์เจาะลึก โดยมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 8 รูป/คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 รูป รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ 1 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป 1 รูป และครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมพระชัยยวงศาพัฒนา จังหวัดลำพูน 2 รูป และ 2 คน ของปีการศึกษา 2565 เกี่ยวกับการบริหารจัดการ และสภาพปัญหาโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน 4) ทำการ SWOT และรวบรวมข้อมูลการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้ 1) นำข้อสรุปที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นกรอบกระบวนการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูนและจัดทำรูปแบบฯ 2) ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันรูปแบบการบูรณาการทุนทาง

วัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มใช้เกณฑ์ ดังนี้ (รวม 6-8 คน) ดังนี้ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนา จำนวน 1 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์สอนวิจัย ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 รูป/คน 3) ผู้ที่มีความรู้ทางด้านความเชื่อของชนเผ่าและพระพุทธศาสนา จำนวน 1 คน 4) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน/รูป และ 5) ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน 2 คน/รูป

2. สร้างกรอบการสนทนากลุ่ม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ 1) นำประเด็นปัญหาและกระบวนการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนา มาเสนอให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทราบพื้นฐาน ของบริบท 2) เสนอขั้นตอนการพัฒนาระบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาให้ผู้ร่วมสนทนาได้วิพากษ์ 3) เสนอกรอบกระบวนการดำเนินการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาให้ผู้ร่วมสนทนาได้วิพากษ์และให้ความเห็นชอบ 3) ดำเนินการสนทนากลุ่ม และ 4) สรุปผลการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน

ขั้นตอนที่ 3 นำรูปแบบการพัฒนาระบบการในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน ที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ความเห็นชอบไปทดลองใช้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้ โดยการนำรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน ที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ความเห็นชอบไปวางแผนทดลองใช้กับ โรงเรียนพระปริยัติธรรมชัยวงศาพัฒนา โดย 1) ประชุม เพื่อวางแผนดำเนินการ (Planning) 2) ดำเนินการ (Doing) 3) ตรวจสอบ (Checking) 4) ปรับปรุงแก้ไข (Action) ถ้ามี แล้ว 5) สรุปผล

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน เพื่อเป็นการประเมินรูปแบบ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ 1.กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน จำนวน 8 รูป/คน ซึ่งเป็นผู้ใช้รูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน 2.เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ 3.การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามความพึงพอใจ เสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้อง

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษารองเพื่อตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่

ศึกษาก่อนนำไปใช้จริง 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสนทนากลุ่ม 3) แบบสอบถามการประเมินผลรูปแบบฯ ส่วนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน และแบบสอบถามการประเมินผลรูปแบบฯ ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ประเด็นและข้อคำถามที่มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.แบบประเมินรูปแบบ โดยสุ่มตามสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 30 รูป เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .921 สามารถนำไปเก็บข้อมูลในขั้นทดลองใช้รูปแบบฯ ได้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ t - test แบบ Dependent และการสัมภาษณ์วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

กระบวนการพัฒนารูปแบบด้วยการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยแสดงผลได้ตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดลำพูน พบว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการจัดกิจกรรมประจำวันและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนนั้น ควรมีการบูรณาการกับคำสอนของพระสงฆ์ ครูบา ที่คนในชุมชนเคารพนับถือเข้าไปด้วยตลอดจนการนำความรู้เข้ามาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มีอย่างหลากหลาย ซึ่งอาจจะต้องมีส่วนเพิ่มเติมในการนำมาใช้บูรณาการเข้ากับหลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนด้วยการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ซึ่งล้วนสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น มีกิจกรรมเสริมที่มีการสอดแทรกคตินิยมเพื่อเพิ่มพูน หรือเสริมสร้างจริยธรรมของผู้เรียนลงไปด้วย อีกทั้งเนื้อหาที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนควรมีการปรับให้เข้ากับทุนทางวัฒนธรรมของพระสงฆ์ที่เป็นชนเผ่ามาจากหลากหลายที่มา มีกิจกรรมทางศาสนาที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมชนเผ่า ทั้งที่เป็นศาสนกิจประจำวันหรือกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีรูปแบบการบริหารจัดการที่สอดแทรกกิจกรรมจิตอาสาตามแบบแผนการปฏิบัติตนของครูบาเจ้าศรีวิชัย กำหนดกิจกรรมประจำวันที่เสริมสร้างจิตอาสาร่วมกับชุมชนให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนจนเป็นกิจวัตร ทุกวัน ทุกที่ และควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางของครูบาเจ้าชัยยะวงศาพัฒนาที่สอนด้วยการเล่านิทาน จะเป็นการสอนที่เข้าใจได้ง่าย แก้ไขปัญหาการที่นักเรียนไม่

เข้าใจในเรื่องของการเรียนหรือไม่มีความสนใจในการเรียน และควรมีการปรับปรุงหลักสูตรสม่ำเสมอให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยและมีหลักสูตรท้องถิ่นเพิ่มเติม เช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไปที่มีหลักสูตรท้องถิ่นเพิ่มเข้ามา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน พบว่า โรงเรียนสามารถนำหลักคำสอนของครูบาเจ้าศรีวิชัย คือ เสริมสร้างความมุ่งมั่นหลักคำสอนของครูบาเจ้าอภัยชัยชาวปี คือ หลักการสร้างสาธารณะประโยชน์ และมีจิตเสียสละ และหลักคำสอนของครูบาเจ้าชัยยะวงศาพัฒนา คือ หลักการบริหารโรงเรียนเริ่มจากการจัดกิจกรรมหน้าเสาธงสอนด้วยนิทานแทรกหลักธรรม เข้ากับการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยการบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการโรงเรียนใน 3 รูปแบบ คือ 1) การบูรณาการกับหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม พระชัยยะวงศาพัฒนา ผ่านการบริหารและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) การบูรณาการกับกิจกรรมหน้าเสาธงเพื่อปลูกฝังหลักการ คำสอนของท่านครูบาในตอนเช้าประจำวันของโรงเรียน 3) การบูรณาการและกับโครงการในแผนปฏิบัติการของทางโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักคำสอนของท่านครูบาเจ้า ทั้ง 3 ท่านซึ่งจากการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญพบว่ารูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน ได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 รูปแบบการพัฒนาระบบการในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริหารและครู มีการนำรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดลำพูน บูรณาการเข้ากับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยระบุลงในแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ในแผนการจัดการเรียนรู้ระบุถึงประเด็น/เนื้อหาที่นำมาบูรณาการสอดรับกับวิชาพุทธประวัติ สาทกพระพุทธเจ้า โดยที่เนื้อหาคำสอนของครูบาที่นำมาบูรณาการไม่ขัดแย้งกับหลักธรรมของพระพุทธเจ้า และมีการคำสอนของครูบาสามารถนำมาบูรณาการและเสริมวิชาสังคมศึกษา และในด้านการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพระพุทธศาสนาเข้ากับการบริหารจัดการกิจกรรมประจำวันของสถานศึกษา พบว่า จาก การจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน มีการบูรณาการคำสอนครูบาเข้ากับกิจกรรมเพื่อเป็นแรงจูงใจมาเรียนของนักเรียนเริ่มจากกิจกรรมเล่านิทานหน้าเสาธงทุกเช้าและบูรณาการในหลักสูตรสถานศึกษาทุกรายวิชา การประยุกต์คำสอนของครูบาสามารถนำมาบูรณาการกับกิจกรรมสวดมนต์ ไหว้พระตอนเย็นได้ตลอดจนนำมาบูรณาการกับกิจกรรมของสงฆ์ และการนำหลักคำสอนของครูบาเจ้าทั้ง 3 ท่าน มาบูรณาการและเสริมกิจกรรมช่วยกันทำความสะอาดโรงเรียนช่วงเช้าก่อนเรียนได้ และการนำรูปแบบฯ บูรณาการเข้ากับการโครงการและกิจกรรมตาม

แผนปฏิบัติการของสถานศึกษา โดยพิจารณาจาก ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน รูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน โดยมีการนำหลักคำสอนของครูบาเจ้าทั้ง 3 ท่าน มาบูรณาการส่งเสริมโครงการปฏิบัติธรรมประจำปี บูรณาการเสริมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชาวันอาสาฬหบูชาที่สอดแทรกวัฒนธรรมท้องถิ่น (ทุนทางวัฒนธรรม) เสริมกิจกรรมพิธีวันไหว้ครู เสริมกิจกรรมสวดมนต์ ทำสมาธิกรรมฐานและเสริมเติมเต็มในกิจกรรมทัศนศึกษาติดตามประวัติครูบาเจ้าทั้ง 3 ท่าน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การประเมินรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมาก เป็นรูปแบบที่มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตรงจุดและสอดคล้องกับการดำเนินงานในโรงเรียนพระปริยัติธรรมตลอดจนต้องการให้มีแนวทางการพัฒนารูปแบบดังกล่าวต่อเพื่อขยายผลการดำเนินงานไปยังชนเผ่าหรือชาติพันธุ์อื่น ๆ เพื่อเกิดความยั่งยืนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดลำพูน พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมจากกระทรวงศึกษาธิการ สามารถนำมาใช้กับโรงเรียนพระปริยัติธรรมพระชัยยะวงศาพัฒนาได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ (2546) พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้มีโอกาสศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยเทียบชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญ จัดหลักสูตรให้มีวิชาที่เหมาะสมแก่สภาวะของพระภิกษุสามเณรที่ศึกษาได้โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย แต่ทั้งนี้การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมจากกระทรวงศึกษาธิการ ไม่เหมาะสม เนื่องจากเพราะว่า นักเรียน มีพฤติกรรมและพื้นฐานทางวัฒนธรรมชนเผ่าต่างกัน กล่าวคือ มีความเชื่อพื้นฐานในการนับถือผี ซึ่งนักเรียนที่มาศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้ มาจากหลากหลายชนเผ่า ซึ่งมีความเชื่อที่ถูกขัดเกลามาแตกต่างกันตามพื้นฐานความเชื่อของครอบครัวที่ติดตัวมา ทั้งความแตกต่างและความคาดหวังของผู้ปกครองล้วนมีอิทธิพลทำให้พฤติกรรมของนักเรียนแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัย ของโกศล เพ็ญสา (2555) พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างเร่งด่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านผลผลิต ต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสนใจในกิจของสงฆ์ และการรักษาระเบียบวินัย ความรับผิดชอบกิจกรรมการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมมาบูรณาการในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดลำพูนในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ชลธิชา ทิพย์ดวงตา และคณะ (2565) พบว่า ความต้องการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ควรมีครูผู้สอน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวบ้าน แสดงความต้องการการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการนำความรู้ หรือหลักธรรมคำสอนของครูบาเจ้าที่ชุมชนหรือคนในท้องถิ่น เคารพนับถือมาบูรณาการเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษารวมถึงกิจกรรมที่ปฏิบัติประจำวันและกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการสถานศึกษาร่วมด้วย

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับ หลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน พบว่า รูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน ที่พัฒนาขึ้นโดยการบูรณาการหลักธรรมคำสอนของครูบาเจ้า จำนวน 3 ท่าน ที่องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนาและ 5) การวัดและประเมินผล องค์ประกอบทั้ง 5 ด้านของรูปแบบนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีรวัดน์ นิเจนตร (2560) พบว่า มี 1) วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย 2) ตัวแปรหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ระบบหรือโครงสร้าง 3) กลไกหรือกระบวนการทำงาน 4) ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ใช้ในรูปแบบ 5) บริบทหรือสภาพแวดล้อม และจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญทุกคนเห็นสอดคล้องกันว่าตามประเด็นการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ คือ กระบวนการของรูปแบบการบูรณาการมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน นำไปใช้กับบริบท/กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความถูกต้องที่สุด มีผลการประเมินเป็นที่ยอมรับได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกันได้ และ ช่วยให้ครูและนักเรียนได้พัฒนาตนเองในการปรับปรุงการเรียนการสอน พัฒนาความรู้ ความสามารถในการบูรณาการสอน กิจกรรม และโครงการและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สมชัย จรรย์ไพบูลย์ (2555) พบว่า รูปแบบเป็นแบบอย่างในการดำเนินการใด ๆ ที่แสดง หรืออธิบายให้เห็นถึงโครงสร้างทางความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งที่ศึกษาให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้นหรือซับซ้อนก็ได้เช่นกัน โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับลักษณะของปรากฏการณ์ วัตถุประสงค์ของผู้สร้าง และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีนวล, ลัทธิโร (2544) พบว่า คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การมีส่วนร่วมคิดร่วมทำทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ควรมีการมุ่งเน้นให้มีความรู้ ทักษะในวิชาพระปริยัติธรรมวิชาสามัญ สามารถปฏิบัติกิจของสงฆ์ตามพระธรรมวินัยและระเบียบของสงฆ์ เป็นศาสนทายาทที่ดีสามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองและสังคม สมควรแก่สมณวิสัย

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 3 รูปแบบการพัฒนาระบบการในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริหารและครู มีการนำรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัด

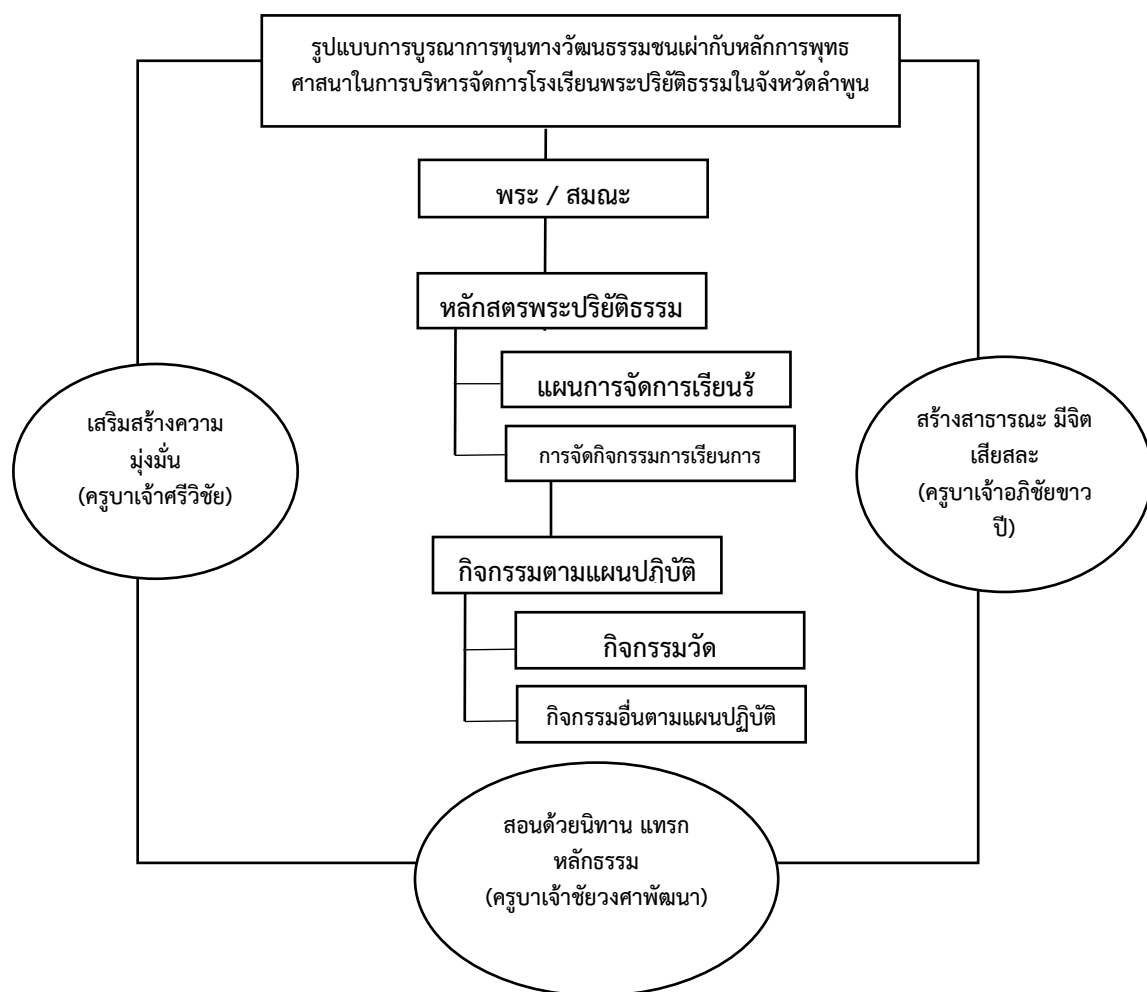
ลำพูน บูรณาการเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษา โดยระบุลงในแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ในแผนการจัดการเรียนรู้ระบุถึงประเด็น/เนื้อหาที่นำมาบูรณาการสอดคล้องกับวิชาพุทธประวัติ สาวกพระพุทธเจ้าโดยที่เนื้อหาการสอนของครูบาที่นำมาบูรณาการไม่ขัดแย้งกับหลักธรรมของพระพุทธเจ้า และมีการคำสอนของครูบาสามารถนำมาบูรณาการและเสริมวิชาสังคมศึกษา อาจเนื่องมาจาก กิจกรรมที่ปฏิบัติหรือกิจกรรมของสงฆ์ที่ปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวันที่นักเรียนและผู้บริหารตลอดจนคณะครู ได้ปฏิบัติเป็นประจำและต่อเนื่องอยู่แล้ว แต่มีการเพิ่มการนำหลักธรรมหรือหลักการดำเนินชีวิตของครูบาเจ้าทั้ง 3 ท่าน ผสมเข้าไปด้วย อีกทั้งประกอบกับความศรัทธาและความนับถือในทั้ง 3 ท่าน จึงทำให้การปฏิบัติกิจกรรม หรือร่วมกิจกรรมสงฆ์ต่าง ๆ เป็นไปอย่างต่อเนื่องเห็นผลอย่างชัดเจนในแต่ละวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระธนภัทร์ วิโรหุต (2562) พบว่า ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพทั้งวิชาการทางโลกและทางธรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะและเจตคติที่ดีด้านอาชีพในการดำรงชีวิตให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นอย่างเต็มกำลังความสามารถ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาธีรเพชร มาตพงษ์ (2561) พบว่า รูปแบบการบริหารในลักษณะการผสมผสานระหว่างรูปแบบเป็นทางการและรูปแบบเพื่อนร่วมงานโดยพบวาทะประกอบ 'ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นรูปแบบเป็นทางการ เพราะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของมหาเถรและสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง (2558) พบว่า การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและการนำองค์ความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องและสัมพันธ์ การบริหารงานคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

อภิปรายผลการวิจัยข้อที่ 4 การประเมินรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน พบว่า จากผลการประเมินรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจ ด้วยหัวข้อทั้งหมด 5 หัวข้อ และทุกหัวข้อได้รับความพึงพอใจมาจากกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามนั้น อาจเนื่องมาจาก หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เกี่ยวกับการดำเนินงานของรูปแบบมีความชัดเจน สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา ที่เป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่มีหลักการดำเนินงานแตกต่างจากโรงเรียนอื่นทั่วไป ตลอดจนการดำเนินงานตามรูปแบบ ยังเป็นไปตามขั้นตอน และเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดบุญเจิด สุจิตโต (2562) พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย และ 3) กระบวนการบริหาร 3. ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชณีย์ เจริญนันทน์ และคณะ (2561) พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนปริยัติธรรมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามหลัก ธรรมาภิ

บาล ทุกองค์ประกอบและทุกตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 เพื่อให้ผลการดำเนินงานวิจัยที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงสุด

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยเรื่อง การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมเข้ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดลำพูนซึ่งสามารถนำมากำหนดเป็นองค์ความรู้จากการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมเข้ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดลำพูน

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และเอกสารทางวิชาการของทางโรงเรียนมาสังเคราะห์และสรุป พบว่า รูปแบบการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม ในจังหวัดลำพูน ประกอบด้วย 1. ครูบาเจ้าศรีวิชัย เสริมสร้างความมุ่งมั่น 2. ครูบาเจ้าอภิชัยชาวปี สร้างสาธารณะประโยชน์ มีจิตเสียสละ 3. ครูบาเจ้าชัยยะวงศาพัฒนา สอนด้วยนิทานแทรกหลักธรรม และได้เป็นรูปแบบการบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดลำพูน

สรุป และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การบูรณาการทุนทางวัฒนธรรมชนเผ่ากับหลักการพุทธศาสนาในการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมในจังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาตามปณิธานของทางราชการ ตลอดจนมีครูที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่หน่วยเหนือบัญชา มา ซึ่งเป็นขีดข้อจำกัดคือ เป้าหมายของทางราชการแตกต่างจากความเชื่อจากกลุ่มชาติพันธุ์ ความเชื่อการปลูกฝังภายในครอบครัวความแตกต่างดังกล่าวส่งผลให้เกิดการขาดการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกที่จะเข้ามาพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกันได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำโอกาสทางสภาพแวดล้อมภายนอกคือหลักการและแนวคิดการนำทุนทางวัฒนธรรม ที่ทุกคนในท้องถิ่นมีความเชื่อและศรัทธาร่วมกัน คือ หลักคิด หลักปฏิบัติของครูบาเจ้าศรีวิชัย (ถือน้ำมนต์ที่ตำบลศรีวิชัย อำเภอลี้) แห่งวัดบ้านปาง ครูบาเจ้าอภิชัยชาวปี ศิษย์เอกของครูบาเจ้าศรีวิชัย แห่งวัดพระพุทธรูปมหาหนาม ครูบาชัยยะวงศาพัฒนา แห่งวัดพระบาทห้วยต้ม ซึ่งล้วนเป็นที่เคารพนับถือและมีอิทธิพลในความเชื่อดั้งเดิมของประชาชน ในอำเภอลี้ จังหวัดลำพูนและทั่วภาคเหนือ มาดำเนินการบูรณาการร่วมเพื่อใช้ในกระบวนการบริหารจัดการภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารและครูในโรงเรียน ควรมุ่งเน้นไปที่ความเป็นปัจเจกบุคคลในการแสดงความรู้ได้ด้วยตนเองที่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างก้าวกระโดดให้มากขึ้นผ่านกิจกรรมการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมนอกโรงเรียนให้มากขึ้น
2. การส่งเสริมการบูรณาการเรียนการสอนในระดับแรกเข้าจนถึงก่อนจบการศึกษาผ่านกิจกรรมมีชีวิตตามแบบฉบับของครูบาทั้ง 3 ที่มีคำสอนในเชิงปฏิบัติการที่ทำให้คนเป็นคนดี ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนต้องยกระดับศักยภาพของนักเรียนไปสู่ความเป็นสากลมากขึ้นผ่านโครงการต่าง ๆ ร่วมกับภาคีเครือข่ายภายนอกโรงเรียนบ่อยขึ้น

3. ผู้บริหารและครู ต้องสร้างชุดปฏิบัติการลดความแตกต่างระหว่างผู้เรียนให้มากขึ้นผ่านกิจกรรมรวมกลุ่มหรือการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อลดปัจจัยความขัดแย้งระหว่างกลุ่มของนักเรียนต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรมีการบูรณาการในการทำงานในเชิงประจักษ์ให้เห็นเป็นที่ชัดเจน เช่น มีการประชุมพูดคุย นำเสนอ สรุปผล ประเมินผล นำเสนอปัญหาหรืออุปสรรคและแนวทางในการแก้
2. ควรมีการบูรณาการกับหลักธรรมคำสอนของพระครูที่ท้องถิ่นนับถือเข้าไปด้วย เช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไปที่มีหลักสูตรท้องถิ่น
3. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรและมีหลักสูตรท้องถิ่นเพิ่มเติมเพื่อให้พระสงฆ์ สามเณร ได้ทราบถึงกิจสงฆ์ที่ปฏิบัติมานานมาในท้องถิ่นที่ตนอยู่
4. ควรเน้นรูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้าไปด้วยเพื่อให้ นักเรียนไม่รู้สึกแปลกแยก และควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวทางของครูบาเจ้าชัยยวงศาพัฒนาที่ใช้หลักการเล่านิทาน จะทำให้สนุกและเข้าใจได้ง่าย รวมถึงจะช่วยแก้ไขปัญหาคือการไม่สนใจในการเรียน”

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนารูปแบบหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรมในกลุ่มจังหวัดลำพูน
2. การพัฒนารูปแบบการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา ร่วมกันการศึกษาสมัยใหม่ผ่านช่องทางการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีกับชาวต่างชาติ

References

- โกศล เพ็ญสา. (2555). “แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมในเขตภาคเหนือตอนล่าง”. *วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต การวิจัยและประเมินผลการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- ชลธิชา ทิพย์ดวงตา และคณะ. (2565). สภาพ ปัญหาและความต้องการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และจิตรู้เคารพ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ วัดวัง ตะวันตก*. 7 (1), 130-149.
- ชีรวัฒน์ นิจนตร. (2560). การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 4(2), 71 – 102.
- รัชณีย์ เจริญนนท์ และคณะ (2561). รูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนปริยัติธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามหลักธรรมาภิบาล. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*. 14 (1), 57-66.

- ศรีนวล, ลักกิตโร. (2544). การศึกษาความพร้อมของกระบวนการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พระชนกภัทร์ วิโรทศ. (2562). การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนต้นแบบในโครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มที่ 6. *หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พระปลัดบุญเจิด สุจิตโต. (2562). รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 7 (4), 1048-1057.
- พระมหาธีรเพชร มาตพงษ์ (2561). การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. *หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.
- สมชัย จรรย์ไพบูลย์. (2555). รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง. (2558). "การบริหารงานคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในประเทศไทย โดยใช้กระบวนการของหลักการบริหารจัดการที่ดี". *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตพญาไท.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2557). คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____. (2546). *ปฏิทินการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ*. ม.ป.ท.
- _____. (2546). *ระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ.2546*. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.